

ELŐFIZETÉS: ARÁNY
 A kiadási áraiban átvéve:
 Agoston évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4
 Egyévi házas kerék:
 Agoston évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5
 Vidékre postán szállítva:
 Agoston évre — 26 kor.
 Negyedévre — 6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Reggelente minden nap a hólé és
 széllyel utáni napok kivételével
 Észak-nyugati és kiadói:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3
 A kiadásért meg kell fizetni a kiadónak
 a megfizetésre való vállalkozást.
 Hirdetéseik és hirdetések a
 kiadói hivatalban intézendők
 Helyi és külföldi árak 5 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 15.

A válság.

Ha a válságot röviden karakterizálni akarnók, azt kellene mondanunk, hogy vigan megyünk tönkre.

Egyetlen államférfiu, egyetlen politikus sincs tisztában azzal, hogy hová fog ez az egész mozgalom kilyukadni. De azért lelkesülünk, tüzben vagyunk, sőt a kormánypart még le is szavazta egyszer, valaha, régen, a miniszterelnököt.

Most sincs még semmi pozitív eredmény.

Andrássy, Tisza, Lukács nevei forognak, de elvek — nem.

Nincs határozott programja még most sem a szabadelvű pártnak s ha lesz is, nem az övék, csak a három szereplő férfinak programja az, melyet a párt közönséggel fogad, hiszen neki legalább nem kellett gondolkoznia sem felette — készen kapja.

Az ellenzék sem elvi alapon indította ez a harcot, csak úgy az obstrukció idején jöttek az újabb kivánságok, mint évés közben az élvágy s a népben nem készítették elő, csak érzékenységünket izgató jelszókkal hajtották az országot állásfoglalásba s lángol is a lelkesedés anélkül, hogy az ország tudná, mit tegyen a feltorló akadályokkal szemben.

Hallatlanul sivár képet mutatnak a pártok ezen válság vészes világitásában. Nincsenek elvek, csak személyek, nincsenek pártok, csak egyes személyeknek sleppjei.

Amilyen nagy a slepp, olyan port ver fel a politikus, amilyen erős egyik-másik személy, olyan erősen halad nyomában a párt.

Oda zsugorodik a parlamenti élet, hogy Kossuth győz-é vagy Barabás, Tisza-é vagy Apponyi s ehhez a viaskodáshoz szolgál statisztául a sok választókerület s e harcz mellett az elvek dolgát majd elvégzi a lágyan csengő — formula.

Ujra olvashatjuk a neveket kik felszinen vannak s a lapok is személyekben keresik a megoldást, formulától várják a megváltást, nem az elvek erejétől s időszerűségétől.

A válságról semmi biztos hiradásunk nincs, csak tudósítónk referációját adhatjuk a mult nap sovány eredményü eseményeiről.

* * *

Lukács László miniszterelnökségéből nem lett semmi, amint Tiszából sem lett, holott biztosra vették előbb ezt, utóbb amazt. Mindkét kombináció abban dönt meg, hogy a király nem volt hajlandó az eléje terjesztett programot elfogadni. Nem kellett neki béke engedmények árán és nem kellett neki akaratának érvényesítése erőszak árán. Olyan miniszterelnököt keres, aki eleget tesz katonáknak, megteremti a békét is: — de békén; olyat pedig nem talált ez ideig.

A tegnapi nap nem fogja a válságot előbbre vinni. Gróf Khuen-Héderváry kihallgatása nem birt semmiféle érdemleges jelentőséggel; egyszerűen azért volt a királynál, hogy vegye át az utasítást az újabb meghívások tárgyában. Ezt meg is kapta és gróf Andrássy Gyula és gróf Tisza István kaptak meghívást

mára. A király mindkettőt pénteken délelőtt fogadja, még pedig előbb Tiszát és azután gróf Andrássyt.

Ezek a meghívások pedig nem azt jelentik, hogy a király a nevezettek kapaczióját akarja, hogy foglaljanak helyet egy esetleges Lukács- vagy Khuen-kabinetben, hanem azt, hogy egyiküket meg akarja bizni a kabinetalkitással.

A reggeli lapok majdnem egy értelemmel azt irták, hogy most ismét Tiszára kerül a sor. A mi értesüléseink szerint ez nem úgy van; Tisza most sem jön, ha gróf Andrássy Gyula vállalkozni akar; kormányparti képviselők, akik Tisza intimusai közzé tartoznak, mondják, hogy Tisza is Andrássyt tartja alkalmasnak és most már ajánlani fogja.

Tisza és társai azért ajánlják most Andrássyt, mert a kigondoló-bizottság elkészült a programmal és Andrássy, kivel a király még Chlopy előtt tárgyalt, hajlandó volt a kormányt azon az alapon átvenni, mely most a kormánypart végre megszületett programjában kifejezésre jutott. Ha tehát a korona ebbe a programba belenyugszik, akkor nincsen semmi akadály, hogy gróf Andrássy Gyula álljon az ügyek élére.

Az a tény, hogy a program elkészült, nagyon jó hangulatot keltett a kormánypartban elannyira, hogy Lukács visszavonulása nem igen bántotta őket: rögtön másfelé irányították... tekintetüket és Andrássy Gyulában akadtak meg, mondván: »Megvan a program, jöhet Andrássy!«

A program még nem ismeretes, de nagy önféltéssel hirdetik, hogy erősen domborodik ki benne a nemzeti akarat és hogy a párt egységes akarata előtt a korona is meg fog hajolni és valahára engedni fog.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Herkules.

Irta: Jean Rameau.

(Vége.)

II.

Tüstént pohatolni kezdtek Labarthenál. De ez büszkének mutatkozott.

Átengedni a szamarát? Soha! még akkor sem, ha a fia egy hercegnőt venne el.

Mégis így gondolkodott: Erzsit érdemes lenne elvenni. Castagnet kétezer frankot ad a leányával, míg neki nem kellene egyebet adnia, mint a szamarát.

— Héhé, mesolygott az Alsó molnár, ki egy ravasz gondolatot forgatott az elméjében.

Előhívta Agoston fiát és így szólt hozzá:

— Elvennéd-e Erzsit és elmennél-e lakni a Felső malomba?

— Elhiszem azt! válaszolt Agoston és egyet pödört a bajszán.

Rögtön elhatározták a házasságot. Erzsi elhalványodott kissé, amidőn a szerződést megcsinálták.

— De atyám! kiáltott fel szeliden, a midőn a jegyző oldalán Agostont megpillantotta.

— Nos, mi az? mi az? kérdezték tőle.

De Erzsi hallgatott. A jegyző szigorú tekintetét vetett rá pápaszeme mögül és ő megijedt és nem szólt semmit, hanem szivszorongva halgatta a házassági pontokat: hozomány kétezer frank, az egyik részről, Herkules a másik részről... Es tényleg, a híres szamarat, mely a tanítónak szánt tisztelegést a jegyzőnek is megadta, tüstént átadták Castagnetnek.

— Csakbogy itt vagy! — mormogta ez a szakállába és két kézzel ragadta meg a kötőféket.

Aláíratkoztak. Agoston szépen kikanyarította a nevét, míg Erzsi, kinek kesergő szíve

a derék alatt hevesen dobogott, csaknem elájult, amidőn a tollat neki átnyújtották.

De egyszerre eszébe jutott valami. Atyjához fordult és így szólt hozzá:

— Atyám, megértette? A szamar már most nálunk marad! Ellenkező esetben...

— Természetes! Ez magától értetődik! helyeselte erőlyesen Castagnet.

— Ertem! szólt kedvetlenül Labarthe.

— Ez aztán egy okos menyasszony! gondolták a szomszédok.

Es Erzsi aláírta a szerződést.

III.

Mindjárt másnap Herkules visszatért az Alsó malomba. Castagnet elment érte. Hasztalan fáradság. Másnap Herkules ismét visszazökött.

— Oh! majd megszokik! szólt Labarthe biztatólag Castagnethez. A lakodalom után, ha Agoston nálatok marad, Herkules se kíván többé visszajönni.

Nagymennyiségben megérkeztek szülő szállító kosarak

5 és 10 kilós ürtartalommal.

Az iskola idény beálltával különböző alaku kötökosarak, iskolatáskák, melyek legolcsóbb árakban lesznek árusítva. Továbbá nagy választék gyermekkocsikban, utazó kosarakban stb.

Számos megrendelést kérve kiváló tisztelettel

OPPENHEIM F. VILMOS kosáráru kereskedése

401.

Nagyvárad, Fő-utca, Barts-ház.

A holnapi nap el fogadóneni, hogy csakugyan igazuk van-e? Egyelőre tehát a válság képe az, hogy állítólag van erős nemzeti program, melyet a király is el fog fogadni és ezen az alapon Andrássy Gyula lesz a miniszterelnök.

Ez a helyzet ma. Hogy holnap megint mi lesz, azt talán csak a jó Isten tudja.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: Lukács László pénzügyminiszternek 5 Felsőgénéll történt kihallgatására vonatkozólag elterjedt hírekkel szemben mértékadó helyről a következőkről értesülünk: Lukács pénzügyminiszter már Budapesten a leghatározottabban kijelentette, hogy Bécsbe való meghívásának célja nem a kabinetalakítással való esetleges megbízásban rejlik, mert illetékes helyen e tekintetben nézetei teljesen ismeretesek. Azonban Lukács pénzügyminiszter legkészségesebben rendelkezésére bocsátkozott a végből, hogy intervencziójával a fennforgó ellentétek kiegyenlítésére hasson.

Ennek előadása volt a tegnapi kihallgatás tárgya. A felsőge a pénzügyminiszter előadását a legkegyelmesebben tudomásul vette és elrendelte, hogy Lukács László pénzügyminiszter maradjon Bécsben rendelkezésre, mert ő felsőge a pénzügyminiszter előterjesztését tovább való megfontolás tárgyává akarja tenni. Ezen körülmény esetleg még egy kihallgatást tehet szükségessé.

A körülmények itt közölt autentikus előadása teljesen bebizonyítja azon jelentés alaptalanságát, mintha Lukács László pénzügyminiszter tegnapi kihallgatásán ama helyzetbe jutott volna, hogy a neki felajánlott kabinetalakítással való megbízást visszautasítsa. Gróf Khuen-Héderváry és Lukács László tovább való intézkedésig Bécsben maradnak, azonban a mai nap folyamán már előreláthatólag nem jelennek meg kihallgatáson 5 felsőgénéll.

Háromszékvármegye a magyarságért.

Háromszékvármegye közgyűlésén Szacsavay Gyula ügyvéd indítványára egyhangulag elfogadták, hogy a közös hadsereg magyarországi ezerecinél magyar vezényleti és szolgálati nyelv legyen, továbbá léptessék életbe a magyar ho-

nos tiszteknek magyar ezredkehez való áthelyezését; jövőre a magyar ezredkehez csakis magyar honos tisztnek neveztesseuk ki; a katonai bűntügyekben a tárgyalási nyelv magyar legyen; a Magyarországból sorozott katonák az alkotmányra eskettessenek fel; a magyar ezredke zászlói és jelvényei az ország czimerével láttassanak el; Magyarország területén a katonai iskolákban a tannyelv magyar legyen. A megyei törvényhatósági bizottság elhatározta, hogy a képviselőházhoz ilyen irányban feliratot intéz.

Deák-ünnep Nagyváradon.

Holnap, szombaton országsszerle megünnepelik a haza bölcse Deák Ferencz születésének századik évfordulóját.

Az ünneplésből kiveszi részét Nagyvárad város is. Bár a város hivatalos ünnepet nem tart, hanem mint már említettük, képviselőket küldött a főváros ünnepeire. Szép ünnepe keretében fognak áldozni a történelem kiváló alakja, a 67-iki kiegyezés nagyevü megalakítója emlékének az iskolák, melyekben e napon az előadások szünetelni fognak.

Tegnap városunk két első tanintézetétől, a kath. jogakadémia és a premontrei rendi kath. főgimnáziumtól vettünk értesítést a Deák-ünnepre vonatkozólag.

A jogakadémián.

A jogakadémiai polgárság a következő meghívót bocsátotta ki:

A nagyvárad kir. kath. jogakadémia ifjúsági olvasóköre folyó hó 17-én, délután 5¹/₂ órakor, az akadémia disztermében Deák Ferencz születésének 100 éves évfordulója alkalmából *ünnepélyt* rendez a következő műsorral:

Hymnus.

Elnöki megnyitó. Tartja: *Géczy* Imre elnök.

Szavaltat. Tartja: *Szemes* Imre.

Emlébeszéd (a kir. kath. jogakadémia pályázatán díjat nyert mű). Tartja: *Popity* János.

Deák emlékezete. Irta és szavaltja: *Csatáry* Imre.

Szózat.

A főgimnáziumban.

Az ünnepélyt megelőzőleg reggel 9 órakor a premontrei rend templomában hálaadó szent

mise lesz, melyet *Novotny* S. Alfonz házfőnök, gimn. igazgató mond. Mise végével átvonul az ifjuság az intézet disztermébe, hol fél 10-kor kezdetét veszi az ünnepély, melynek műsora a következő:

Hymnus. Énekli az ifjuság.

Ünnepi emlékeszéd. Előadja: *Novotny* S. Alfonz, igazgató.

Szavaltat *Asmány* Gyula VI. o. tanuló.

Deák Ferencz életének és pályájának méltatása. Irta: *Zimányi* József, VIII. o. tan., felolvasa: *Suhajda* Béla, VIII. o. tanuló.

Szózat. Énekli az ifjuság.

Az ünnepélyre az igazgatóság szülőket, vendégeket szivesen lát.

UJDONSAGOK.

Katonák ünnepe.

Ünnepe van ma a háziezrednek: régi csaták, fényes diadalok emlékéit eleveníti fel a 37. gyalogezred s a multak emlékeiből lelkesedést merít a jelenre és jövőre. Ünnepeükön részt vesznek nemcsak a katonák, hanem polgárok is; hiszen a mi fiainknak, magyar katonának dicsőségét jelenti ez a nap.

Kilenczven éve annak, hogy a diadalmas lipcsei csatában a magyar vitézek is győzelmesen mérték össze fegyverüket a francia hadsereggel, a grande armée-val; s huszonöt esztendeje vonult be a 37. gyalogezred is Bosznia-ba, hogy ezt az egykori magyar tartományt felszabadítsa a török uralom alól.

Az ünnepély fényét kiválóan fogja emelni az, hogy ha az idő enged, részt fog venni rajta Nagyvárad püspöke, dr. *Szmrecsányi* Pál is; kivüle még számos előkelőség igérte meg részvételét.

Az ünnepély d. e. 9-kor a váradvaron kezdődik; sorrendje a következő:

Dél előtt 9 órakor: ünnepélyes tábori mise a vár belső udvarán;

Az ezredparancsnok, bebenburgi báró *Karg* János ezredes beszéde az ezredhez a nap jelentőségéről;

A katonai szolgálati jelvények átadása tiszteknek és altisztnek;

Nagy-Várad város alapítványának szétosztása 8 altiszt között.

Az ezred diszmenete.

Addig azonban napról-napra megszökött Herkules új gazdájától.

Hogy az igazat megmondjuk, volt is reá oka. Alighogy a Felső malom istállójába bekötötték, egy hosszú füttyöt hallott a távolból. A busuló Cadeton hívogató szava volt ez, melynek hallatára Herkules nem ösmert akadályt. Osszeszaggatta kötőfékét, kitört az istállóból és a Marseillaisét orditva vágatva kereste fel barátját.

— Jól van! szólt Castagnet bosszusan Labarthenek, ha a számár még egyszer megszökik, akkor vége a házasságnak.

Ekkor Labarthe előhivta Cadetont és megpirongatta:

— Hallod, kölyök, csak még egyszer merd ide hívni Herkules! Megránczigalom a füledet nyílt piacon minden ember szeme láttára!

Majd halkabban, hogy kissé megvigasztalja a fiut:

— A lakodalom után nem bánom . . . Ertetted? . . . Most csitt!

Cadeton megbetegült. Többé nem hivta Herkules.

Miért is hivta volna?

— Erzsi nem gondol többé rám! mondta magának.

Es multak a napok. Herkules nem jött többé vissza. Jöltartották korpával a Felső malomban.

Es Cadeton szeretett volna meghalni. Sze-

rette Erzsit szívevel, lélekkel! Oh! nem árulta el senkinek, magába zárta fájdalmát. Emlékezetébe idézte az egykori Erzsit, a szép Erzsit, fehér homlokával, kifejező nagy szemével, melyek ártatlan mosolygása napsugarat vitt az ő szívébe! Ah! akkor még Erzsi tábornokné akart lenni, akkor még nem Agostont szerette!

Cadeton a misén arra kérte szent Laurencziát, Salignacq védszentjét, hogy Herkules megszökjék a Felső malomból. De szent Laurenczius oly könyörtelennek bizonyult, mint Erzsi.

Es Agoston diadalérettel pödörte bajuszát. A napok teltek. Herkules nem tért többé vissza.

Es a lakodalmat megelőző napon Cadeton, noha betegen, felkelt és a kanyargó patak partján sétált, mely a két malmot hajtotta. Nem sirt. Mert Salignacqban nem sirtak a szerelmeseik. De midőn beesteledett, egy odvas tölgyfa tövébe ült, mely határjel gyanánt szolgált a Felső és Alsó malom területe között és sokáig itt maradt, szeméit a Felső malomhoz vezető ösvényre szegezve.

Tíz óra, tizenegy óra, éjfél. Oh, a hálátlan állat többé nem tér vissza. Es Cadeton haját tépve gondolt arra, hogy holnap éjjel ez órában . . .

Felkelt. Cseppet sem gondolt arra, hogy magát a vízbe vesse. Mert az ily megoldások ösmeretlenek Salignacqban. Egyszerűen sirt,

miután előbb meggyőződött, hogy senki sem láthatja.

Es amig sirt, egyszerre sajátságos zajt hallott. Felemelte a fejét. Valami különös zaj, lépések zaja, mintha . . . Oh! azt hitte, hogy megőrül. Valóban Herkules ugrott feléje . . . Cadeton elébe ugrott.

De egyszerre mintha egy láng gnyladt volna ki a szívében.

Herkules nem érkezett egyedül. Valaki szeliden kormányozta és aki így kormányozta . . .

— Oh! Erzsi! kiáltott fel Cadeton és örömittasan tárta ki karjait.

Es Erzsi, halkan felsikoltva karjaiba vette magát. Es e percznyi gyönyör tiz évi boldogsággal ért fel.

— Hát szeretsz engem? hát szeretsz engem? kérdezte Cadeton ujjongva.

— Rosz ember! . . . válaszolt szemrehányólag Erzsi. Miért nem füttyöltél többé?

— Nem mertem. Es képzelhettem-e . . . Oh! édes Erzsikém!

Majd nagyon büszkén az elégtétel egy mozdulatával:

— Majd meglátod! . . . Lesz, még mielőtt hat hóap eltelve.

— Mi lesz?

— Bajuszom!

IV.

Másnap, azon órában, amidőn Castagnet Erzsinek Labarthe Agostonnal a polgármesteri

Nirvana.

Ez itt a mély tenger fenék
A hol örök nagy éj van. —
Itt lenn a szürke fővenyén,
Itt fekszem én aláltan.

Ugy rémlik vész, vihar dobált
S már régen elsüllyedtem. . .
Oly jól esik pihenni most
Itt lenn a néma csendben.

Nincs semmi nesz — nincs semmi fény
Se vágy, se láng, se mámor. . .
Csak nő fölém a szemfedő
Az ür fakó porából.

Csak néha-néha rémlik ugy,
Hogy messze ezer öltre
Felzúg megint s tombolva forr
A tenger vészes örvé.

S a felkavart hullámokon
Egy arcz felér nagy árnya
Imbolygó lidércfény gyanánt
Suhanva, lengve járna.

Ilyenkor újra felzokog
A multak nagy viharja
Ilyenkor lágyan, csendesesen
Atömlik rimbe, dalba.

Dutka Akos.

TAJÉKOZTATO.

Okt. 26. Sakkverseny a Royal-kávéházban.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Személyi hir.** *Szmrecsányi* Pál püspök a katolikus kongresszusra Budapestre utazik a napokban.

* **Búcsuzás.** Szokatlanul nagy, intelligens társaság gyűlt össze tegnap a szeminárium színterére, hogy búcsúzzék *Steinberger* kano-noktól, ki most már végleg Budapestre teszi át lakását, átvéve a központi szeminárium kormányzását, honnan csak a folyó ügyek szükséges intézésére jön majd le a váradi szemináriumba, míg a püspök új rektort nevez ki helyére. Idegenből jött közénk *Steinberger* kano-nok és most úgy érzi maga is, mintha hazáról távoznék idegenbe. Pár rövid év alatt

bámulatos mély hatást tett a váradiakra. Alig van valaki, aki ne ismerné és ne a legmeleg-gebb szeretettel szólna róla. Beszédei, melyeket a különböző plebániái templomokban oly lekötő szíves szíves vállalt, egyszerre meghódították a mi fejlett izlésű közönségünket s ezért a legszegényebb hívő is nagy becsüléssel szól róla. Jól mondotta távozásáról a bihari kerület esperese: »mi most elveszítjük az ő szeretetteljes jelenlétét s marad személye helyett a dicsőség, hogy miadtunk oda illő vezért a központi papnevelőnek.« A mi egyházmegyénk dicsősége az ő új állásba lépése és a mi városunk vesztesége az ő távozása. Vége hossza nem volt a meleg ovációknak, melyben csak a szeretet részesítheti az érdemet.

* **A város ügyei.** *Rimler* Károly polgármester *Komlóssy* József gazdaságügyi tanácsossal tegnap délután a fővárosba utazott, hogy több elintézés alatt levő városi ügyről információt szerezzenek a belügyminiszteriumban. Ez alkalommal a villamos világítás felszerelésére vonatkozólag is tanulmányoznak s csak a jövő hét elején térnek vissza.

* **Az első körlevél.** Tegnap jelent meg *Szmrecsányi* Pál püspök első főpásztori körlevele. A körlevélben közölve vannak a pápai bullák s a püspöknek papjaihoz és népéhez intézett főpásztori beszédei. Vasárnap az összes plebániái templomok szószékéről fel fogják olvasni a püspöknek kathedrális templomában tartott első beszédét, hogy így, minden egyes plebánián maga a püspök szólhasson népéhez.

* **A villamos szabályrendelet jóváhagyva.** A belügyminiszter tegnap leiratban értesítette Nagyvárad város közönségét, hogy a városi közgyűlés által alkotott s a villamos művek kezelésére vonatkozó szabályrendeletet a jóváhagyási záradékkal ellátta.

* **Radu püspöknél.** Az állami főreáliskola tanári kara *Staubert* József igazgató vezetése mellett teljes számban megjelent *Radu* Demeter püspök előtt tisztelgésre. Az igazgató rövid meleg üdvözlő szavaira az ő megnyerő szíves modorában válaszolt a főpap s bár káptalani ülésből jött ki a fogadásra, magyaros szíveséggel töltött néhány percet a tanári karral, kiknek kulturális működéséről egy szakember elismerésével szökött. Az ideiglenes püspöki lakás fogadó szobájában látható volt az

ujjaépített rezidencia képe, mely szembe-szökő disze lesz a Sz. László-térnek s a nagyműveltségű főpap nemes izlésére vall.

* **Rákóczi-ünnepély** Gyulán. Tegnap este a közeli Gyula város szentelt fényes ünnepet II. Rákóczi Ferenc emlékének. Az ünnepséget Gyula város előkelősége rendezte s a szereplők között volt a nagyváradi Szigligeti-színház kiváló bariton énekes *Horváth* Kálmán, a ki korucznótákat énekelt nagy hatást keltve gyönyörű énekével.

* **Dr. Mayer** László szentszéki orvos. Tegnap tette le hivatalos esküjét *Dr. Mayer* László a szentszék előtt, kit *Szmrecsányi* püspök szentszéki hitesszövetségévé nevezett ki. Mi is örömmel állunk a gratulációnk sorába, kik nagy számmal örvendenek a közszertetésben álló fiatal orvosnak e bizalmi állásra történt kinevezése felett.

* **A biharmegyei elmeorvóház megnyitása elhalasztva.** Tegnap délelőtt kellett volna az új biharmegyei elmeorvóház átvételének megtörténnie s azt rendeltetésének átadni. Azonban az építkezéssel a vállalkozó hibáján kivül előállott zavaró körülmények folytán nem lehettek készen így az előhalottak szomorú házat *nem lehetett a megyei hatóságok képviselőinek átvenni. Az elmeorvóház valószínűleg csak november közepén nyílik meg teljes csöndben.

* **Erdekes esküvő.** *Wavrek* Kálmán dr. tegnap délelőtt 1/9 órakor lépett polgári házasságra Kelepecz h. anyakönyvvezető előtt *Krausz* Irma asszonnyal, *Krausz* D. nagyváradi polgár leányával. *Krausz* Irma asszony válópere annak idején városszerte érdeklődést keltett s e házassággal végződik most az érdekes regény. Az új házaspár még délelőtt nász-utra indult.

* **Kétemeletes palota a Széchenyi-téren.** *Amánt* Béla ügyvéd még a mult évben kérelmezte Nagyvárad város törvényhatóságától, hogy az ő Korona-utca 1. szám alatt levő háza és a vele szomszédos volt püspökségi magtárépület közötti bejáróul szolgáló be nem épített terület tulajdonába bocsáttassék építkezési célra. Nagyvárad városa át is engedett neki egy részt a kért területről, de nem az egészet, mivel iskolát terveztek a magtár helyére. Mivel újabban a város előállott az iskola építésnek tervétől, *Amánt* tegnap újabb beadványban fordult a városhoz a már kért terület egészben való átengedése iránt. Kérelme támogatására azt hozza fel, hogy jelenlegi háza

hivatalba kellett volna mennie, nagy esemény történt a Felső malomban. A menyasszony ki merie jelenteni, hogy tévedést követett el, amidőn férjét választott. Nem Agostont, hanem Cadetont akarta választani.

— **Hogyisne!** — tört ki *Castagnet*, — egy olyan gyerkőcöt? . . . Azonban, hogy a számár az enyém legyen . . .

De erre aztán *Labarthe*-ből kitört a harag. — **Cadetont?** Hiszen akkor a számár is vele menne! Soha! — kiáltott fel, magát elárulva.

— **Ej,** — szökött most *Castagnet*, egyet ugorva, — tehát maga ki akar engem játszani . . . ? Nyomorult!

— **Dehogyan . . .**

Labarthe észrevette elsözlését. Tagadni próbált. A szomszédok körülállták. Csak egy mód volt arra, hogy jóhiszeműségét bebizonyítsa: átengedni fiát és számárát versenytársának. Beleegyezett.

Es egy hónappal később a salignacqi harangozó esküvőre harangozott vidám hangu gascognei harangjával. *Cadeton*, ki az első serkedező hajuszt érezte ajkán, diszes új ruhában ment fel a Felső malomba menyasszonyaért. Boldog volt, remegett a lázas izgalomtól és az eget sohasem látta oly derültnek, mint a mai napon.

Ujdonatuj kötőféken vezette számárát, melynek hátát cifra takaró díszítette. A kis állat épp oly boldog volt, mint gazdája. Tán-

czolt, letérdelt, köszönt az öreg *Labarthe*-nak, kit végkép elhagyni készült és kilenczig számolt patájával, melyet egy meghívott vendég pajkosan oda magyarázott, hogy kilencz hónap múlva új vendég fog beköszönteni a fiatal párhoz. De *Cadeton*, mióta hajuszt serkedezni érezte, nem pirult el oly könnyen, mint ennek előtte.

Azonban abban a pillanatban, amidőn a házat elhagyni készült, a fiatal vőlegény atyja kezét érezte vállára nehezenni.

— **Hallgass ide,** szökött *Labarthe* megindult hangon.

Es magával vonta az istálló felé.

— **Fiam,** te tudod, hogy én jó ember vagyok. Erted meghoztam minden áldozatot. Vidd el *Herkulest*! Miután boldogságodról van szó, elválllok tőle. Azonban, lelkemre, nem engedem, hogy versenytársam hasznát vegye. Két év múlva bezárhatnám a malmomat . . . Azért etesd meg tüstént a számárral ezt a korpát, melybe egy adag mérget kevertem.

Cadeton elhalványodott.

— **Ne félj semmit!** — folytatta *Labarthe* — gondoskodtam mindenről! A mérgezés első jelenségei csak két óra múlva fognak mutatkozni. Két óra múlva *Erzsi* feleséged lesz és a megtörténtet nem lehet meg nem történné csinálni. Tehát gyorsan!

— **De apám!** . . .

— **Egy szót se többet.** Különben mindent halomra döntök!

Cadeton-nak hideg veríték futott végig a hátán. Hogyan! A kedves hű állatot, amelyen annyit lovagolt, amikor tábornokot játszott, amely *Erzsi*-kéjét is a hátán hordta! A felejt-hetetlen jóbarátot, mely szerelmük nyílását elősegítette.

— **Oh! nem, nem!** — szökött, az abrakos tarisznyát félrelökve.

De aztán *Erzsi* szép szemekre gondolt, azokra a szép meleg szemekre, melyek oly mennyi gyönyörökkel kecsgették e várva-várt napon . . .

— **Oh, Istenem!** szökött fejét kezeibe rejtve. Es rémülve látta, hogy *Herkules* jóétvágyal fogyasztja a korpát a tarisznyából . . .

V.

Öt perczel később *Cadeton* kissé ingadozó léptekkel ért fel a Felső malomba. *Castagnet* megtapogatta a számarat, köröskörül nézegette, meggyőződött róla, hogy jó állapotban van és a *Cadeton* kezébe tette *Erzsi* kezét.

Erzsi ragyogott! Egész fehér volt. Szinte világságot terjesztett maga körül. *Cadeton* reszketett. Amidőn a polgármestertől kijöttek, *Erzsi* így szökött hozzá:

— **Mi bajod, Cadeton?** Olyan sápadt vagy. *Cadeton* megvallott mindent.

Es a templomban, amidőn *Salignacq* oronája búgta legjobb dallamait a jegyespár

helyére egy modern kétemeletes palotát akar építeni s így nagy szüksége van a kért területre is, mert enélkül a palota udvara keskeny és szűk volna s a levegőtől teljesen el volna zárva. A kérelem a legközelebbi közgyűlésen kerül tárgyalás alá. Ha a terv megvalósul s a város nem gördít akadályt eléje a kérelem megtagadásával, Nagyvárad rövidesen egy szép palotával lesz gazdagabb.

* **Jegyzőválasztás Hegyköz-Kovácsiban.** Tegnap ment végbe a szomszédos Hegyköz-Kovácsi községben a jegyzőválasztás összesen négy pályázó között. **Nagy Márton** központi főszolgabíró, ki a választást vezette, mindegyik pályázót jejlötte. A választáson egyhangulag **Bige György** helyettes községi jegyzőt választották meg a község jegyzőjéül.

* **Nagy robbanás a fővárosban.** Tegnap délelőtt 10 óra tájban veszedelmes tűz ütött ki a József-körút 62. szám alatt. A tűz, bár sikerült idejekorán lokalizálni, mindazonáltal öt áldozatot követelt, akik közül három a halállal vívódik a Rókus-kórházban. Erről a tömeges szerencsétlenségről és a tűz kiterjedéséről tudósítónk a következőket jelenti: Délelőtt tíz óra után tüzet jelentettek a IX-ik kerületi tűz-őrségre, amely sietve vágatott ki a József-körút 62. számú ház elé, ahol akkor már lángokban állott a Schneider-féle koszoru és virágkereskedés. Sűrű füst gomolygott ki a virágos boltból és a ház udvarából is, amiből nyilvánvalóvá lett, hogy a belső helyiségek is égnek. Az igazi veszedelem tulajdonképpen a virág-üzlet udvari műhelyében volt, a hol sok leány dolgozott a most nagyban készülő sirkoszorukon. Egyszerre, hogy, hogynem, iszonyú dörr-nés riasztotta föl az egész környékét, a melynek népes körüjén az emberek a 62. számú ház elé tödültek. Itt csakhamar szájról-zájra járt a hír, hogy légszeszrobbanás történt a virágüzlet udvari műhelyében. A robbanás már az első pillanatban iszonyu pusztítást végzett a műhelyben és az üzletben egyaránt. A szerencsétlen kis leányok sikoltozva igyekeztek menekülni a vészhelyről, de bár a házbellek is segélyükre siettek, a tűz — mint már említettük — öt áldozatot követelt és ez öt közül három aligha marad életben. Kivonultak a tűzhöz a IX-ik kerület és a központ tűz-őrségei azonkívül a mentők, dr. Viroszák Győző orvos vezetése alatt. A tűznél a következők sérültek meg: **Farkas Ilona**, ki egész testére kiterjedő életveszélyes égést szenvedett. **Hambach Etel.** Életveszélyesen sérült meg. **Klein Róza.** A karján égett meg. **Abst Etel.** Arczán és kezén sérült. Az ötödik áldozat nevét még nem tudják.

sugárzó fejére és amidőn az ősz lelkész intézett hozzájuk ünnepélyes deák szavakat, az Eg-áldását könyörögve Erzsébetre és Cadetonra, ezek mély alázattal, benső buzgalommal, könnyelt szemekkel imádkoztak, hogy a jó Isten szp-oregkort engedjen nekik és hogy megoltalmazza egy szeretett álat életét, mely annyi hűséggel ragaszkodott hozzájuk.

Hiába! amidőn kart karba öltve a Felső malomba érkeztek, Herkules vonaglott már és bánatosan szegezte nagy, okos szemét a fiatal párra, mely igaz könyekkel siratta leghűbb barátját.

VI.

Tizenkét hónappal később az első fiát keresztelték Cadetonnak és Erzsinek. A polgármester neje vállalta el a keresztanyaságot és a tanító neje segédkezett mellette. A fiatal anya temérdek szép virágot kapott, mintha csak egy nagyvilági asszony volt volna.

Másnap e virágok legszebbjei egy sirhalmot díszítettek a határon álló ódon tölgyfa tövével.

Ide temette Cadeton egy évvel előbb legjobb barátját, a hű Herkulest.

A tüzet sikerült lokalizálni, miközben Fehér Imre rendőr hét polgár segélyével mentette ki az összeégett leányokat. Mint értesülünk, a tűzoltók a déli órában a zsarátok közül egy teljesen összeégett, felismerhetlen női hullát emeltek ki. Eddigél nem lehetett megállapítani a kilétét.

* **Utimesteri iskola Nagyváradon.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Nagyvárad város törvényhatóságához intézett leirata szerint az ország 10 városában, ezek között Nagyváradon is f. évi december hó 1-ével utimesteri iskolát fog az államépítészeti hivatalok keretében megnyitni, illetve rendeltetésüknek átadni. Az iskolák hallgatóit a berendelt állami és törvényhatósági utimesterek, utbiztosok, hivataltisztok mellett a vicinális utbizottság jelentkező utimesterei s egyéb az előirt képzettséggel bíró s a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által felvett jelentkezők fogják képezni. A képzés a következő: felvétetnek olyan polgári jelentkezők, akik 1. 20-ik életévüket betöltötték és a 30. életévüket túl nem haladták, 2. egészséges, erős testalkatúak, 3. kifogástalan erkölcsi életűek, 4. a középiskola (polgári, reál vagy gimnázium) négy osztályát vagy az ipari szakiskolát sikerrel végezték, 5. a magyar nyelvet szóban és írásban bírják. Kiskorúság esetében a szülőknek vagy a gyámnak beleegyezése szükséges. A kellően felszerelt kérvények folyó évi október hó 31-ig a helybeli államépítészeti hivatalnál nyújthatók be, amely hivatalok egyúttal a további felvilágosításokat is megadják. Az iskolák célja az állami és törvényhatósági, ugyszintén a községi közlekedési (vicinális) és községi közdülő köztak s azok tartozékainak építése, fenntartása és közvetlen felügyelése alkalmas műszaki segédzsemmel nevelni.

* **Meglepetés.** Nagy nap a kispapság körében a szüreti vakáció napja. A szigorú házirend fel van függesztve erre a napra, szabad levegőn, gond nélkül telik az idő szüretelők danája, jókedvű sürgő forgó nép között.

Előre számítják már ezt a vakációt. Tegnap is jó kedvvel fogyasztotta a korán talált vaesorát a klerikus sereg, s kint a vendégek várták a rektor érkezését.

Végre feltűnt egy hintó s a szivélyes házigazda Csicsay Alajos viczirektor diszlövéseket kommandirozott az érkező tiszteletere.

Meg is állt a hintó s kilépett belőle **Szmercsányi** püspök. Egy percze szinte zavarba jött a társaság a nem sejtett magas látogatás miatt.

A magas vendég aztán növendékpapjai köz ment s azok fiatal ösztönökkel megérezték, hogy nem megakasztani de élvezni jött a főpap az ő örömeiket, s egy magyaros temperamentumu klerikus talpraesett pár szóval üdvözölte a püspököt, ki közéjük vegyülve, szeretettel hidalta át az óriási állásbeli különbség okozta első zavart. Ez a látogatás igazi munka volt az Ur szíllőjében a leendő lelki vezérek között, kiknek fogékony szívében törhetlen ragaszkodással válik az a szeretet látása, mely közéjük hozta püspöküket s annyira emlékezetessé tette legkedvesebb vakációi napjukat.

* **Ujtás a postán.** A kereskedelmi miniszter újabb a postaigazgatóságokhoz rendeletet intézett, melyben meghagyják, hogy a bérmentesítés nélkül, vagy elégtelen bérmentesítéssel postára adott levélpostai küldemények portóösszegei bélyegben rovassék le. A rendelet teljes szövegében a következő:

A rendszeres értékezelés érdekében és hogy a közönség a levélpostai küldemények után a kézbesítés alkalmával fizetendő postadíjak (postaösszegek) iránt mindenkor kellőleg tájékozva legyen, elhatároztam, hogy a kir. posta (távírdá) hivatalok a bérmentesítés nélkül, vagy elégtelen bérmentesítéssel postára adott levélpostai küldemények (levelek, levelezőlapok, nyomtatványok, kereszkötésű küldemények, áruminták és üzleti papírok) után beszédendő portóösszegeket f. évi november hó

1-től kezdve portójegyekben röjják le, illetve a portó összegének megfelelő értékű portójegyeket ragaszszauak fel magára a bérmentesítetlen levélpostai küldeményre. — E czélra 1, 2, 5, 6, 10, 12, 20, 50 fillér és 1 korona értékű portójegyeket bocsátottam ki. — Ezek a portójegyek typografiai nyomásban, vízjeggyel ellátott vékony, fehér papíron és enyvezett hátsórészszel, füzöld szintű képnnyomással és fekete színű értékszámokkal 26 milliméter széles és 22 milliméter magas csipkézett szélű alakban vannak kiállítva. A vízjegy rajza a papírosíveken egymásba fonódó közőket ábrázol, azok középen a magyar korona képével. — A portójegyek 23 mmr. széles és 19¹/₂ mmr. magas képe egy vonallal határolt fekvő hossznegyszöglet ábrázol, középen tojásdad vonal által határolt fehér mezővel. A négyszöglet és a tojásdad alakú mező közti részt magyaros jellegű ékítményes és szalagdiszitmények töltik ki, melyekből a kép felső részén a »Magyar kir. posta« alsó részén pedig a »fillér« szavak fehér alapon a kép zöld színében tűnnek elő. A tojásdad alakú mezőbe az értékszámok testes arab számjegyekkel fekete színben vannak belenyomva. A portójegyeket postai küldemények bérmentesítésére felhasználni nem lehet és azok kizárólag a postai kezelésben, a beszédett levélportó összegek lerovására és elszámolására szolgáljanak. Ezeket tehát a közönség részére elárusítani, vagy a közönségtől fizetéskepen, postai díjak lerovására, vagy becserélésre elfogadni, a posta (táv.) hivataloknak szigorúan tilos. F. é. november hó 1-től kezdve a közönség csakis azon por-összegek beszédésére tekintse a posta (táv.) hivatalokat illetve a kézbesítő levélhordókat följogosítottaknak, a melyek bérmentesítetlen, vagy elégtelenül bérmentesített levélpostai küldeményekre fölragasztott megfelelő portójeggyel vannak kiróva, az ily jegyek nélkül követelt portó megfizetését pedig tagadja meg és levél borítékát, a küldemény burkolatát, kereszt-zalagját küldje be bérmentesítetlen levélben bármely posta táv igazgatóságához.

* **Baleset egy tűzvésznél.** A szomszédos Bihar községben tegnapelőtt este 7 órakor kigyuladt **Almássy** Lajos szénás kertjében egy szalmakazal, s a veszedelemmel fenyegető tűz lokalizálására a községi előljárók **Matolcsy** Imre községi jegyző vezetésével a községi tűzifecskező kocsiján iparkodtak a tűz színhelyére. Utközben a kocsii rudja kiesett s a lovak megvadulva, féktelenül magukkal ragadták a kocsit. A rajta ülők leugráltak, **Matolcsy** Imre jegyző maradt a vadul rohanó kocsin, melyet egyszerre felborítottak a lovak. **Matolcsy** Imre a nehéz kocsii alá került és súlyos zuzódásokat szenvedett. Szerencsére a fölborulás után sikerült a lovakat megfékezni s így nem roncsolták tovább a kocsii alá került jegyzőt. A sérülések nem életveszélyesek.

* **Rákóczi sirjánál.** Mint újabb jelentik, a Rákóczi zárandoklatot Konstantinápolyban a rendőrségi főnök és egyéb hivatalnokok, dragománok, a nagykövetség tagjai és a konstantinápolyi magyarság, élén **Széchenyi** basával fogadták. A nagykövét saját gőzjáratját bocsátotta a bizotteág rendelkezésére, mely élén **Dessenffy** Arisztid elnökkel a nagykövetség palotájába ment. A nagykövét a társaságot rendkívüli előzékenységgel és szeretetreméltósággal fogadta. Kedden a Szt. Benoit-templomban megható istentisztelet volt. A disznisét **Vosinszky** Mór apát, ismert régészünk mondotta a lazarista atyák segédletével. A karekat apácák és zárdanövendékek énekelték, a Szózatot és Hymnuszt pedig az összes jelenlevők. **Szádecky** kolozsvári egyetemi tanár magyar-röptű beszédet mondott, **Gyárfás** Elemér pedig **Felszeghy** Dezső írónak a »Rákóczi sirjánál« című ódáját szavalta. Rövid beszédet kérséretében koszorút tettek le, **Lung** György városi tanácsos a székesfőváros nevében, **Abauj**, **Baranya**, **Torontál**, **Szepes**, **Sáros**, **Zalamegyék** törvényhatóságai, továbbá: **Pécs**, **Kantizza**, **Karczag**, **Sopron**, **Szatmár**, **Munkács**, **Pozsony**, **Eperjes**, **Zenta**, **Győr** és **Baja** városok küldötteik útján tétettek le koszorút. Küldöttek még koszorút az Országos Kaszinó, a Lipótvárosi

Kaszinó, az Ügyvédi Kör, a Józsefvárosi Kör és két magyar hölgy. A konstantinápolyi magyarok és románok testületileg résztvettek a szertartáson. A szultánt Redvan basa képviselte. 14 én a társaság megtekintette a császári palotát és a kincstári helyiségeket. A társaságot a szultán szárnysegéde és a diszszolgálatra kirendelt urak kísérték. Az örségek mindentit fegyveresen tiszteltek. A nagykövet a záródoklat vezetőjét, Dessewffy Arisztidet és a Szádeczy egyetemi tanárból, Vosinszky apát és Lang tanácsosból álló bizottságot bemutatja a szultánnak, a ki őket személyesen fogadja. Az egész társaság meghívást nyert a szelamlík terrasra. Az egész idő alatt jó idő kedvezett a társaságnak. *Abdul Hamid* szultánnak a magyarok iránt érzett rokonszenve nyilvánításáért e hó 16-án a kiránduló-társaság díszes kiállítású feliratot fog átnyújtani az összes kirándulók aláírásával.

* **Diáksztrájk.** Alsó-Kubinban az ottani állami felső kereskedelmi iskola felső osztályainak tanulói egyik tanáruk állítólagos túlszigorá miatt megtagadták órájának hallgatását. Az illető tanár elutazott, óráit helyettesítéssel látják el és ez által elejét vették az esetleges zavaroknak. A vizsgálatot megindították.

* **Egy furcsa affér.** Tenczer Pál a főváros mindenektől tisztelt Pali bácsija zörgött a telefonon az Abbázia kávéházban.

— A 15—59-es számot kérem.

A kívánt számmal összekapcsolják és a következő párbeszéd hangzik el:

— Waggonkölesönz?

— Igen!

— Kérem Horváth urat a telefonhoz.

— Olyan nevű ember a mi hivatalunkban nincs.

— De kérem, küldje őt ide azonnal!

— Ismétlem, hogy Horváth nevű ur itt nincs, nem volt és nem lesz.

— Te vagy az Zsiga? Itt Tenczer beszél.

— En vagyok. Szervusz Pál.

Tenczer hangos kacagással fordult a mellette állóhoz:

— Látja, kedves barátom, akivel most beszéltem az Hartenstein Zsigmond a waggon kölesönz intézet igazgatója, aki elfelejtette, hogy őt tegnap óta, a hivatalos lap jelentése szerint, Horváthnak hívják.

* **Halálozás.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést:

Alulírottak mély fájdalommal tudatják a legjobb hitves, testvér, sógorné és rokonnak **Imre Ferencz** né szül. Mikló Zsuzsánnának folyó hó 15-én reggel, élete 43-ik, boldog házassága 13-ik évében, hosszas szenvedés után történt elhunytát. A megboldogult temetése folyó hó 16-án délelőtt 3 órakor lesz Sztaroveszky-utca 18/265-ik számnál levő lakásnál s az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a várad-olaszi-i sírkertben fog örök nyugalomra helyeztetni. Nagyváradon, 1903 október hó 15. Béke porairal Imre Ferencz férje. Major Ferencz né szül. Nagy Zsuzsanna anyósa. Bereczky Istvánné szül. Mikló Erzsébet testvére. Enyedy József, Nagy Sándor sógorai. Enyedy Józsefné szül. Imre Agnes, Nagy Sándorné szül. Széles Zsuzsanna sógoróné. Boros M. Mihály rokona.

* **Az ipartörvény revíziója.** Az 1884. évi 17. törvényzcikk 140. szakasza szerint az ipartestületek az iparosok és segédek közti viszony, nemkülönbén a tano czok ügyeinek rendezése végett általánosan kötelező szabályok létrehozatala céljából a törvényhatóságokhoz javaslatokat terjeszthetnek elő, mely azokat a törvényhatósági szabályrendeletbe foglalva, állapíthatja meg. Minthogy az ipartörvény revíziója folyamatban van, a kereskedelmi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, hogy az ilyen szabályrendeletekből egy-egy példányt a revíziónál leendő fölhasználás végett küldjenek meg neki.

* **Rémes jelenet egy oroszánketreczben.** Egy párizsi cirkuszban olyan látványban volt részük két nap előtt a nézőknek, amelyet szí-

vesen elengedtek volna. Egy miss *Caugh* nevű oroszánzelidítő végzte rendes mutatványait fenevadjai között, amikor egyszerre az egyik oroszán dührohám tört ki és nekiugrott a szelidítőnek. A miss azonban bátran szemébe nézett a vadállatnak, amely kissé meghátrált, de hatalmas karmaival végighasította a miss karját, feltépve az ütérét. Mint egy kis szökőkút, úgy sugárzott ki a vér, ráfröcsöcsenve az oroszán pofájára. Egy pillanatig rémült csend volt s mindeaki megdöbbenve látta, milyen gyönyörrel nyalogatja a vért az oroszán. A miss pedig még ezután is a ketreczben maradt.

— Ugorjon ki! . . . jöjjön ki! . . . kiáltozott száz hang.

A miss azonban mosolygott és — folytatta a produkcióját. Hiába követelte a közönség, maradt. A vére óriási mennyiségben ömlött. Egyszerre aztán ő maga is érezte, hogy itt az ideje a sebére gondolni; ereje rohamosan fogyott már. Lassan hátrált tehát a ketrecz ajtaja felé és abban a pillanatban, amikor ki akart ugrani, eláult és — nem tudta már betenni a ketrecz ajtaját. A közönség felismerve a veszélyes pillanatot, rémülten kezdett menekülni, különösen mikor az egyik oroszán már kilépni készült a ketreczből. Hanem az örök gyorsan visszaverték a szabadulót és becsapták a rácsajtót, ami elejét vette minden bajnak.

* **Megörült festő.** A nagybányai festőkolóniának gyásza van. Egyik legfiatalabb és legtehetségesebb tagja, *Réthy István* festőművész megörült. Réthy már körülbelül egy esztendeje valósággal buskomor volt. Néhány nap előtt azután egyik kávéházban teljes erővel tört ki rajta az örütség. A kávéházban minden összetörhetőt összelétrött, kiabált, dühöngött és végre négykézláb futott végig az utcákon. A szerencsétlen művész sorsa nagy megdöbbenést keltett azok között, akik ösmerték Réthy nagy tehetségét. Réthy körülbelül tíz esztendő előtt állította ki az első képét a Műcsarnokban, amelyet a kritika megiehetős hidegen fogadott. Legutolsó gyönyörű képe az »Oreg faun«, tavaly volt kiállítva a nemzeti Szalonban.

x **Ma már mindenki tudja, hogy városunk legelőnyösebb bevásárlási forrása *Wallerstein Fülöp Fiai* nagyáruháza (Nagyvárad, Bémer-tér), hova bizalommal fordulhat mindenki szükségleteit beszerezni. Mi részünkről ez uton ajánljuk olvasóközönségünk szíves figyelmébe. Bővebb felvilágosítással szolgál a czég lapunk mai számában közölt hirdetése.**

x **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét *Oppenheim F. Vilmos* kosáráru kereskedésének lapunk mai számában közölt hirdetésére.**

x **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét *Szabó és Hajnal* jóhírű fűszerkereskedő czég lapunk mai számában levő hirdetésére. 117**

Igazságszolgáltatás.

A Breider-féle uzsorapör tárgyalása.

Nap-nap után hetekig elhúzódik a magyarcsékei uri uzsorások bünpörének tárgyalása. Tegnap befejezték a Breider üzelméről tanuskodók kihallgatását s most a *Bartók Kálmán* adósait hallgatja ki a büntetőbíró. Egymásután bonyodalmas kölcsön üzelmekről foszlik le a lepel. A tegnapi tárgyaláson eskü alatt vallották, hogy 200 forintos kölcsön ellenében 250 forintos kötvényt állítottak ki *Popesku* jegyző előtt, akinek *Bartók* jó barátja s még a 200 forintból is 20% kamatot már a kifizetésekor levont *Bartók Kálmán*.

Argyelán Aron, Gile Tódor, Balla Patrtka, Benge Tivadar, özv. Gale Eva, Balla Gábor, Bene Tódor, Balla Fiore, Morár Petru,

Hoducz Petru 20 frttól 70 frtig terjedő apró kölcsönöket vettek föl *Bartók Kálmán*tól, s minden esetben 8% kamatra kiállított kötvényt irtak alá, de 20—25% kamatot fizettek évenként, mert a kötvény kiállításakor sohasem magyarázták meg az irói nem tudó megszorult embereknek a törvényes kamat nagyságát, hanem csak a fizetendő kamat összegét állapították meg.

Ma folytatják a tanuk kihallgatását s valószínűleg a jövő hét végén kerül sor ítéletre.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Péntek: Bajusz.

Szombat: Drótotóst.

Vasárnap: d. u. *Obrenovics Sándor*, este: Drótotóst.

L e m o n d á s.

Érdekes jelenség a »Lemondás« a magyar irodalomban. Újságíró embernek igazán újságírói tollal megirt drámája, a melyben az élőkre állított, hol kedélyes, hol megrázó, de mindvégig érdekes helyzetek egymást követik. Olyan, mint egy lapnak ügyesen megirt újdonságvirta: érdekfeszítő, magas problémákat érint, de egyikbe sem mélyed bele, változatos inkább, mintsem következetes s a mi fő: pompás hangulatos a befejezés. Szóval olyan, a minőnek a modern ember a színművet képzelet és kívánja. Közlebb hozza a színpadot mindennapi szellemi táplálékunkhoz, az újsághoz. Es az az író, a ki így eltalálta a modern izlésnek annyira megfelelő színpadi hangulatot, az ezzel az egy színművel be is fejezte színműírói pályáját. Karczag Ferenczet ma jóformán nem is ismerik másról, mint a Lemondásról.

Erről azonban még sokáig ismerni fogják s csak csodálkozunk kell, hogy mostanáig nem került a sor Nagyváradon Karczag darabjára. Az igaz, hogy a közönség érdeklődésétől bizony akár tovább is lehetett volna vele várni. Dráma, amely nincs tele sárral: persze, hogy a nézőtér sem volt tele közönséggel. Igazán »nem nagy számú, de előkelő, intelligens« közönség volt jelen. Még a bérelt helyek közül is sok üres volt.

A komoly darab komoly előadásban került színre. Ambícióval dolgozta fel szerepét mindenki s igyekezett a darab nyújtotta élvezet-höz saját egyéniségével is hozzájárulni.

Első sorban *Keszler Ede* Rorolán grófját kell kiemelni igaz realizmusával. A néha távirati rovatba való gyorsasággal haladó eslekvényben mindvégig fenn tudta tartani a kapcsolatot s a gyors lebonyolítás okozta kisebb hiányokat a jellem-fejlesztésben áthidalta arczjátékkal, mozdulatokkal. Maszkja külön dicsegetet érdemel. Hasonlóan komolyan számba veendő alakítás volt *K. Kápolnay* Juliskáé (Irén); érzés, természetesség töltötte be szerepét. *Tóth Elek* a fiatal báró szerepében vált ki; főleg a II. és IV. felvonásban igazán megkapó igazsággal találta el a kellő hangulatot, ha nem is a kellő ruhát. *Somogyiné* nagymama-szerepben lépett fel, tehát teljes sikerrel. Kiseb szerepekben igen jól illeszkedtek bele az általános képbe *Szöke Sándor*, *Berlányi Vanda*, *László Irén*, *Krasznay* (külön kiemelendő az ő ál-demokrata báróját) *Dési* és *László Irén*. Egyébként pedig ha kis szere-

pet osztanak ki, azt vagy ne adják kóristának, vagy ha igen, akkor extra magoltásnak be vele minden mozdulatot, mert könnyen nevetéssé válik. Ez a doktor urra szól.

Dr. K. A.

Bajusz. Verő Györgynek e minden ízében magyar zamatú, kedves dalos játéka körül ma színre. A darab ötletes szövege szenéjének fülbemésző magyaros motívumai a mult szezon egyik slágerévé tették a magyar operettet. A mai előadáson marad a tavalyi szereposztás s így ismét Parlagi, Berlányi, Benkő, Horváth, Szatmár, Bognár és Szőke jutnak kitűnő szerepekhez.

Drótostót. Szombaton adják elő a Szigligeti-Színházban *Lehár* kasszadarabnak készült operetjétt először. A Magyar-Színház e kasszadarabja nagy sikert ért el Budapesten. Váradi előadásának érdekességét ad a kettős szereposztás. Első este *Parlagi* Kornélia játssza a fő női szerepet. Kivüle *Bérczinek Horváthnak* és *Sziklaynak* nannak nagyobb szerepei.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 15. Bérletszám 15. (páratlan.)

Ma pénteken, 1903. október 16-án:

A B A J U S Z.

Daljáték.

S Z E M É L Y E K.

Kozáry József, alkanczellár	—	Bognár
Amália, szül. Stolzenburg grófnő,	s neje	—
Holzenburg Matild grófnő, a	gyámleányuk	—
Plachwitz Ottó gróf, Amália	unokaöccse	—
Kozáry Gábor, az alkanczellár	unokaöccse	—
Ilona, a huga	—	—
Lerchenbach)	—	—
Anasztáz báró)	fiatal urak	—
Lansky Zenó gróf)	—	—
Dominique, inas)	az alkanczellár	—
Rosette, komorna)	lárnál	—
		Benkő Jolán
		Parlagi Kornélia
		Szőke
		Horváth Kálmán
		Agnelly Irén
		Irmay Béla
		Deésy Alfréd
		Halmay L.
		Berlányi Vanda
		Szathmár Arpád

BELVÁRAK: Nagypáholy 14 koron. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Kőrszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék. 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., középső 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatóka színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárvnyítás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, szombaton, október 17-én

A DRÓTOSTÓT.

Operette.

ZENE ES MUVESET.

A kereskedelmi alkalmazottak hangversenye.

November 8-án sikerültnek ígérkező dalos estélyt rendeznek a kereskedelmi alkalmazottak a Fekete sas nagytermében.

Az estély érdekessége és fénypontja *Ruzsinszky* Iona fellépése lesz. A Szigligeti-színház csalogánya Dóczy József magyar népdaliból fog énekelni a töle már megszokott és megszodált énekművészettel.

Kivüle *Homonnai* Albert olvas fel az estélyen s a műsornak egyéb érdekes számai következnek.

NYILTÉR.

Dr. Puskás Béla

ügyvédi irodáját

Nagyváradon, Széchenyi-

tér 8. szám alatt

megnyitotta.

Kálmán Sándor

ékszerész.

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Ajánlja: Drágakövek, ékszerek, arany és ezüst ajándéktárgyak, női és férfi aranyórák, ezüst evőeszközökből álló nagy raktárát, a legsolidabb szabott árak mellett. 483.

Javítások és átalakítások a legfinomabb kivitelben.

Telefonszám: 409. Telefonszám: 409.

Kiárusítás

dizsműárak

és

gyermekjátékban.

Mint hogy az uri divat raktáramat lényegesen megnagyobbitottam, helyszűke miatt a dizsműárakat u. m. *Bronzárak, Dohányzóeszközök, Diszórak, kassetták, China-ezüst tárgyakat, Alpaca-ezüst kanalak és evőeszközök, faldíszeket, gyermekjátékokat* mélyen leszállított árakon, sőt beszerzési áron alul is teljesen kiárusítottam.

Leipnik Mihály,

Olaszi, Bémer-tér. 449

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Sorsjáték.

Regény.

Irtá: Stella (Szőke Berta.)

98

Az óra tízenkettőt ütött, Márta átolvasa s lepecsételte a levelet. A lámpát eloltotta, aludni akart, de az álom kerülte a fíradt szempilákat.

Vajjon megérti-e — tündött — vajjon az élesszemű bíró fogja olvasni a zavart sorokat, vagy a mély érzésű ifju? Melyik írja majd a választ reá? Mint szerette volna a jövő ködképet borító fátyolt fellebbenteni s egy pillantást vetni bele! De sokszor jobb a legkínosabb bizonytalanság a rideg, kiábrándító valóságnál!

Kétség és remény között teltek a napok, a válasz, mely reményt, boldogságot, vagy ennek ellenkezőjét lett volna hivatva hozni, csak

nem érkezett. Talán nincs otthon, vagy más egyéb akadályozza, vigasztalta magát néha. Mostanában Kérivel sem igen találkozott s ha igen, csak futólag és mindig mások jelenlétében, pedig töle remélt valamit megjuthatni. Elhivatott — határozta el — beszélnem kell vele minden áron.

— Csak nem beteg? — kérde a doktor a hűvös, barátságos kis szobába belépve, hol Márta könyvvel kezében ült, de nem olvasott.

— Nem — felelt helyet mutatva az ifjunak — kis torokfájásom csak ürügy. Kérdezni akarok magától valamit.

— Rendelkezzék velem!

A leány végig simította forró homlokát, mintha gondolatait, melyek zavart összeviszszaságban kergették egymást, akarta volna rendezni. Nem tudta, hogyan kezdje el mondani-valóját.

— Nos, — türelmetlenkedett az ifju, látva vis a visja zavarát — mit akar megtudni tőlem?

— Mondja, — kezdte lektüzdve elfogultságát — mikor volt Bagoson?

— Tegnapelőtt s el is jöttem volna már, hogy újságoljak egyet-mást, de teljes lehetetlen volt. Annyi a dolgom, azt sem tudom hol a fejem, 2 nap óta folyton kocsin ülök.

— Beszél Laposival — vágott szavába a leány.

— Igen. Nem értem azt az embert, olyan különös, hogy valósággal gondolkozóba esem fölötte. Beszéltem neki magáról, máskor olyan szívesen, olyan figyelemmel hallgatott meg, annyira érdeklődött minden legcsekélyebb dolog iránt, ami érintette s most...

Márta dobogó szívére szorította kezét, le akarta csendesíteni annak háborgását, el akarta nyomni a lelkében felszólaló szemrehányás hangját. A sorsot nem szabad kihívni, ő pedig másodsor teszi azt, nem okult az első vereségen, egy második is kellett. A Gondviselés nem tűri, hogy avatatlan kezek nyuljanak bele a dolgaiba. Ez a második vereség nem lesz kiköszörülhető. Szomorú sejtései csakhamar valóra váltak. Kéri folytatta:

— O is olyan, mint a többi asszony — mondta — férjhez akar menni. Eddig azért becsültem, mert különbnek hittem a többinél, de bene is csalódtam. Az asszony csak asszony — tette hozzá megvetően. Hiába kérdeztem mi történt, nem akart felelni. Beszéljen maga legalább, mi van magukkal?

A leány lesütötte szeméit, az előtörő könynyeket csak nagy erőfeszítéssel tudta visszafojtani.

— Egy örültséget követtem el — szölt, miután erőt vett magán — amit sohasem fogok magamnak megbocsájtani. Irtam neki s nem világosan ugyan, de előadtam a tévvalást. Hogy mi jutott akkor hozzám, nem tudom, de nem bírtam elentállni... O magára ismert ugy látom, mert azóta nem irt.

— Azt nagyon rosszul tette. Miért nem bízza reám a dolgot, ha én szólok neki ugy, amint terveztem, egész másképen üt ki a dolog. A férfi előtt mindig visszataszító az, ha a nő száll le arról a piedesztálról, melyre őt születte, neme, az erősebbnek a gyengébb iránti tisztelete, hódolata helyezi, Csodálom, hogy maga, aki mint író is ismeri legalább annyira amennyire a férfiakat, ilyen ügyetlenséget, ilyen meggondolatlanságot elkövethet.

— Maga mondta épen most, hogy gyengék vagyunk, az író is csak asszony, amikor a saját szívéből, a saját boldogságáról van szó. Es maguk a világ hatalmas urai, akik annyira lenéznek azt a gyöngé, csupa ellentétekből alkotott nőt — folytatta elkeseredésében mind élesebbé válna — miért nem állanak a gyenge oldala mellett, mikor leszállnak arról a sokat emlegetett piedesztálról, hogy visszahelyezzék őt oda, miért hagyják magára kétségbeesésében? Vagy a világ urainak pszichológiájával nem fér össze egy ilyen, a nyers erővel talán ellentétben levő gyöngéd vonás.

— Ne menjünk ilyen messzire Márta nagysám, a baj megvan, igyekezzünk ezt jóvá tenni.

— Es mivel?

— Egy ügyes levéllel, mely az előbbinek demontije lesz.

— Sohal — kiáltott a lány — annál büszkébb vagyok.

(Folyt. köv.)

A fővárosi áruház robbanása.

— Éjjeli táviratunk. —

Budapest, okt. 15.

Az üzlethelyiség, ahol a borzalmas szerencsétlenség történt, hosszú földszintes épület. A terem egyik része felnyulik a félemeletre. Ebben a részben történt a robbanás, ahol 24 lány dolgozik. Az udvarfelől 4 ablak van mindannyi dróthálával elzárva. Két kis szűkajtó a terem két végében.

A robbanás a parafint olvasztó kemence fölött történt, a hol robbanó anyagok többnyire folyadékok állottak egy faliallványon. A robbanás okául az szolgált, hogy az egyik robbanó anyaggal teli üveg elhasadt s tartalma lassan szivárgott a parafin kemence fölé, beivódva az állvány faanyagába.

Mikor a robbanó anyag a forró kemencéhez ért, egyszerre az egész állvány explodált s pillanat alatt az egész helyiség lángba borult. 9 leánynak sikerült sértetlenül kimenekülni, öten pedig szerencsétlen áldozatai lettek.

Mikor a tüzoltók és a mentők megérkeztek s az ablakok dróthálóit feltépve, a lángba borult műhelybe hatoltak, az öt leányt eszméletlenül találták. Súlyos sérülésekkel sikerült kimenteni *Farkas Ilonát, Abt Etelt, Klein Rózát, Jedlicska Irmát*, kik most a halállal vívódnak a Rókuskó-rházban.

Pálné *Betkovics Ilonát* pedig szénné égve találták a parafin olvasztó kemence előtt. Teste több helyen csontig égve. Arcza üszkös hamu. Haja vastag szőke fonatban részben fejről leperzselve, részben még épen hevert mellette.

Az egész hulla borzalmas torz. A test egyes ép darabjai sejtetik a szép fiatal nőt, míg más részein borzalmas vázzá égett.

A szerencsétlen fiatal asszony 3 éves házas, két gyermek anyja. A robbanás közvetlen közelében foglalkozott. A nagyerejü rázkódás hanyat lökte s a ruhájára freccsenő égő robbanó anyag egyszerre lángba borította.

Ép így járt *Farkas Ilona*, aki halálos égési sebeket szenvedett arcán, mel-lén. Mindkét szeme kiégett. Irtoztató kinok között vívódik a halállal.

Abt Etel 16 éves leány súlyos égési sebeivel eszméletlenül fekszik.

Az egész helyiség felszerelése porrá égett s a lokalizálás még egyre tart.

TAVIRATOK.

A szabadelvűek programja.

Budapest, okt. 15. (Saj. tud. táv.) A kilenczes bizottság részben már részletesen megállapodott a katonai követelések körvonalazásában. A katonai nevelésre vonatkozólag olyan formulát találtak, melyet egyhangulag elfogadtak. A vezényleti nyelvre vonatkozólag vannak még nézeteltérések. A nagy titkolódzás dacára tudósítónknak sikerült megtudni, hogy *Szell Kálmán* indítványára, a hadparancscsal szemben elvi kijelentésben állapodtak meg, miszerint a nemzet fenntartja jogát a hadsereg ve-

zényleti nyelvét meghatározni, de egyelőre a 67-ik 12 t.-cz. értelmében az uralkodóra bizza jogát mint felségjogot.

A válság.

Budapest, okt. 15. (Saj. tud. táv.) Ismét fejtelten zürzavar jellemzi a politikai helyzetet, A legellentéesebb kombinációk kerülnek forgalomba. Erősen hangoztatják *Andrássy* nevét, de viszont sokan biznak még *Lukács* megbízatásában, noha *Lukács* maga a legnagyobb pesszinizmussal beszél kihallgatásáról. Tiszát is emlegetik, de a párthangulat Tiszaellenes, mert általános a békés megoldás utáni vágy.

Budapest, okt. 15. (Saj. tud. táv.) Délután 5 órakor *Andrássy* és *Tisza* Bécsbe utaztak. Ugyancsak délután utazott Bécsbe *Héderváry* is. Este érkeztek meg Bécsbe s a *Bristolban* együtt vacsoráztak.

Andrássy Gyula grófot 11 órakor, *Tisza* Istvánt pedig fél egykor fogadja a király. Mint Bécsből értesülünk, itt általános vélemény, hogy *Tiszát* nevezik ki miniszterelnöknek. E hír délután terjedt el. Ugyanis *Körber* a királynál járt s ugyanekkor *Beck* és *Pitreich* között katonai tanácskozások folytak, melyekről a király magát informáltatta *Körber* kihallgatása után elterjedt a hír, hogy *Tisza* Istvánt kinevezi a király Magyarország miniszterelnökévé.

Bécs, okt. 15. (Saj. tudós. táv.) *Andrássy* Gyula gr. és *Tisza* István gróf meghívást kaptak a királytól, hogy ma, pénteken délelőtt 11 órakor nála kihallgatáson jelentkezzenek.

Deák Ferencz ünneplése.

Budapest, okt. 15. (Saját tud. táv.) Esztergom és Komárom vármegyék közgyűlésükön ünnepelték *Deák* Ferencz emlékét. A Deák-ünnep alkalmával 17-én a tőzsde Budapestén szünetel.

Elítelt katonák.

Sopron, okt. 15. (Saj. tud. táv.) A hadbíróóság a soproni tüntető huszárok közül 3 káplárt és 1 tizedest 2 évi, 13 közlegényt pedig 6 havi börtönre ítélte, a közismert tiltakozó tüntetés miatt.

É g ő l á p.

Budapest, okt. 15. (Saj. tud. táv.) Az ecsedi láp egyre ég. Eddig 4300 holdnyi terület áll lángokban.

Lipót király Berlinben.

Berlin, okt. 15. Brüsszelből táviratozzák a Berliner Tageblattnak, hogy Lipót király mégis meg fogja látogatni a berlini udvart. Ennek a látogatásnak az ideje még nincs meghatározva.

Az orosz-japán konfliktus.

Port-Arthur, okt. 13. *Alexejev* tengernagy helytartó vasárnap 76.000 katona felett tartott szemlét, a kik a távol Keleten koncentrált orosz haderő gyakorlatain vettek részt. Az egész orosz haderő, a mely Port-Arthur közelében rendelkezésre áll, hivatalos közlés szerint

állítólag százezer ember. Mint hivatalosan jelentik, e gyakorlatoknak czélja demonstráció volt a többi hatalmassággal szemben. Két orosz sorhajó és két czirkáló utban van, a Port-Arthurban fekvő orosz hajóraj megerősítésére, a mely orosz tisztek véleménye szerint erősebb lesz, mint Japáné. (M. T. I.)

A balkáni zavarok.

Belgrád, okt. 15. Periszeri környékén véres küzdelem volt a felkelők és a rendes csapatok közt. A felkelők serege 400 főből állott, közülök negyvenen maradtak az ütközet helyén, tizenötön pedig megsebesültek. A katonaság vesztesége is nagy. A felkelők bombákat vetettek a csapatokra. Monasztir környékéről a hajléktalan lakosság tömegesen menekül a városba. (M. T. I.)

Salvador háboruja.

Berlin, okt. 15. Salvador köztársaság Santa Anna körül koncentrált csapait. Nicaragua és Columbia részt fog venni a háborúban. (M. T. t.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. okt. hó 13-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.40—13.80. Kétszeres buza 11.60—10.80. Rozs 11.—10.60. Arpa 10.40—9.70. Zab 10.20—9.60. Tengeri 9.60—9.20. Borsó 32.—. Lencse 34.—. Bab 16.—. Köleskása 24.—. Burgonya 3.20. 100 kiló lángliszt 25.20. Zsemlyeliszt 24.60. Fehér kenyér liszt 24.40. Barna kenyér liszt 21.40. Széna fuvarral 4.40. Szótt szalonna 154.—. 6 kiló zsup-szalma —.20. 150 dkr. alom-szalma —.12. 1 köbméter bükkfa 6.30. Tölgyfa 5.80. Cserfa 6.60. 1 kiló marhahus —.96. 1 kiló öntött gyertya —.80. 1 kiló lámpaolaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —.68. Pálinka —.72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —.—. 1 mm. magyar gyapju —.—. 1 htr ó-bor 60.—. 1 htr új-bor 34.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 20.—. 1 mm. köles —.—. 1 mm. repce —.—. 1 mm. dió 30.—. 1 mm. mogyoró —.—. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta —.—. 1 kgr. szalonna 1.54. 1 kgr. sertés-hus 1.28. 1 kgr. juh-hus —.80. 1 kgr. vereshagyma —.12. 1 kgr. foghagyma —.34. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 3.60. 1 kgr. barna kenyér —.20. 1 ltr kőolaj —.44.

Forgalmi kimutatás 1903. okt. hó 13-ról. Tiszta buza körülbelül 3700 hltr. Kétszeres buza 500 hltr. Rozs 900 hltr. Arpa 400 hltr. Zab 500 hltr. Tengeri 2600 hltr. Burgonya 200 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 90 drb. Félhizott 85 drb. Sovány 280 drb. Süldő 500 drb. Malacz 321 drb. Hizott marha 40 drb. Jármos ökör 640 drb. Fejős tehén 280 drb. Borju 340 drb. Bivaly 12 drb. Juh és kecske 680 drb. Ló 590 drb.

Marha ártáblázat 1903. okt. 13-ról. 1 pár I-ső rendű jármos ökör 610—700 kor. 1 pár II-od rendű jármos ökör 520—600 k. 1 pár III-ad rendű jármos ökör 240—500 k. 1 drb fejős tehén 110—280 k. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 160—320 k. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 130—200 k. 1 drb veres borju 26—52 k. 1 drb fél éves borju 42—74 k. 1 drb egy éves borju 50—80 k. 1 drb két éves borju 72—180 k.

1 db hízott sertés 100 kgr.-ként 116—122 k.
1 pár fél éves sertés 36—50 k. 1 pár egy éves
sertés 56—114 k. 1 pár két éves sertés 120—
180 k. 1 db igás ló 150—270 k. 1 pár ökör-
bőr 40—50 k. 1 pár tehénbőr 26—34 k. 1 pár
borjubőr 10—20 k. 1 pár lóbőr 10—20 k.

Határidők.

	Budapest, okt. 15.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rom okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

	Budapest, okt. 15.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. okt. 15-én

Magyar aranyjáradék 4	118.30
Magyar koronajáradék	97.50
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2 %	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2 %	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	97.60
Magyar földterhermentesítési kötvény 4 %	—
Italmérési jog megváltási kötvény	97.40
Horráth szlavonföldterhermentesítési kötvény	208.—
Magyar nyeresémsorsjegyek-kölcsön	158.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	99.75
Osztrák járadék papirban	100.25
Osztrák járadék papirban	119.25
Osztrák járadék aranyban	99.75
Osztrák korona járadék	155.—
Osztrák államsorsjegyek	15.75
Osztrák magyar bank részvény	725.—
Magyar hitelbankrészvény	655.75
Osztrák hitelintézet részvény	19.04
Páti vista	117.25
29 frankos arany (Napoleon'dor)	239.27
Németbirodalmi marka	95.15
Londoni vista	28.47
20 márkás arany	—

A nyomatásért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

11654/1908.

Hirdetmény.

Nagyvárad város igazoló választmánya a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok 1904. évre érvényes névjegyzékét megállapítván ezen névjegyzék az 1886. évi XXI. t-cz. 28. §. rendelkezéséhez képest f. évi október hó 15-től október 22-ig bezárólag terjedő 8 napra a városi kiadóhivatalban közszemlére kitéttetik.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, miszerint a névjegyzék a fentebb jelzett határidő alatt megtekinthetik, a netaláni felelőseiket a közszemlére történt kitéttől számított 15 nap alatt Nagyvárad város állandó bíráló választmányához beadhatják.

Nagyvárad, 1903 október hó 1-én.

Rimler Károly,

455

polgármester.

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárnál. 807.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-féle házban egy II. emeleti 6 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás f. évi november hó 1-től kiadó.

417

Mintegy 50.000 különféle zöld ojtás eladó őszi szállításra, rendelések már most elfogadhatók.

Szabó és Hajnal

fűszer-, esomege-, bor- és déligyümölcs-üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

Nagybanl szőlőeladás.
Csemege szőlő kilója 20 kr.

Nagyobb vételnél árengedmény.

Görög- és czukordinnyekben nagy választék.

Nagy raktár sajtjarműek, prágai sódar, szalámiból. Naponta friss **TEA-VAJ** 1 kilo 1 frt 20 kr.

Világhírű

Előpatácsi gyógyborvíz.

Egy liter 10 kr.

Kérjük t. vevőinket napi vagy heti szükségletüket feladni, a mit kihordó kocsinkkal díjtalanul hazaküldünk.

Vidéki rendeléseknél csomagolást nem számítunk s díjtalanul küldjük az itteni állomáshoz. Számos megrendelést kérve, maradunk

kiváló tisztelettel

SZABÓ ÉS HAJNAL.

Ujdonság! Megay Foot-Ball bombái a legkitűnőbb csokoládés gourmand-csemege 1 darab 15 kr.

Körösvojtát saját termelésű asztali borok, literje: 30, 36 és 40 kr., adó nélkül 8 krral olcsóbb.

Vászon, fehér és asztal neműek, damast áruk elismert legelőnyösebb árban. Tartósságért kezességet vállalunk. Teljes menyasszonyi kelenyék remek kivitelben 100 frttól 5000 frttig.

Valódi angol és francia különlegesek, czebelin, schotisch és doubl kelmékben gyönyörű választék — ugyiszintén olcsóbb kelmékben is — 120 centiméter széles, már 25 krtól kezdve.

Óriási választék fekete és színes ruha és blous selymekben, sima selymek, minden létező minőség és színben a legolcsóbb árakban.

Remek kivitelű diszek, selyem applicatio — chantüle és valencien csipkék, fekete fehér és ecrü színekben, — kivételes olcsó árakban.

Férfi és gyermek fehérneműek, ingek, kézelők, gallérok, harisnyák, zsebkendők, jäger és trico alsó ruhák nagy választék és nagyon olcsó árakban.

Egy férfi gallér 10 kr., 1 pár kézelő 20 kr.

Berliner és posztó nagy és fél nagy kendők, fejkendők, selyem, chachemir és delainból, selyem, zsenillier, gyapju schawlok.

Egy gyapju schawl 45 kr.

paplan és matrácz készítettés saját felügyeletünk mellett, gyönyörű kivitelben, továbbá pluss, pique és trico paplanokok.

Fiók-üzlet: Debreczen Piacz-utca. **Fő-üzlet: Nagyvárad Bémer-tér.** **Fiók-üzlet: Kisvárd László-tér.**

ÉRTESSÍTÉS

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy a közelgő őszi és téli időnyre raktárunkat nagy mennyiségben a legujabb és legdivatosabb árukkal és nagy alkalmi vételekkel felhalmoztuk és kérjük az igen tisztelt vásárló közönséget a saját érdekében is, hogy szolid és legolcsóbb áruinkról s pontos kiszolgálásról általánosan elismert üzletünket felkeresni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI.

Szolid szabott árak tulfizetés teljesen kizárva.

Különösen figyelemre méltó!

Az újonnan berendezett női és gyermek confection raktár dús választékban, eredeti modellek.

Salon szőnyegek, futó, velvet tapestry és spárga szőnyegek függönyök, lambrekinok, fali és ágyelő szőnyegek, ágy garnitúrák, csipke és tall függönyök, fehér — eram és ecrü színben állandóan óriási választékban és legolcsóbb árakban.

Egy ablak szövet függöny már 95 krért.

Mindennemű bétés áruk és hozzá való szabott árakban.

Egy ruhához teljes hozzávaló 1 frt 35 kr.

Teljes csecsemő kelegyék gyönyörű kivitelben igen olcsó árakban.

Kocsi és plüss takarók,

gácsi és brassói pokróczok, méter és darab számra.

Eredeti gyári ár.